

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN

A Győri Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Győrött, 2008. évi március hó 27. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t

A magánokirat-hamisítás vétsége miatt I.r. vádlott ellen indult büntető ügyben a Zala Megyei Bíróság 2007. évi október hó 19. napján kihirdetett Bf.389/2007/3. számú ítéletét **helybenhagyja.**

I n d o k o l á s:

A Zalaegerszegi Városi Ügyészség B.926/2004/15. számú vádiratában I.r. vádlottal szemben jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette és bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette, valamint vádkiterjesztés folytán további bűncselekmény, magánokirat-hamisítás vétsége miatt emelt vádat. A vádkiterjesztés alapjául szolgáló tényállás szerint I.r. vádlott ügyvezetőként, 2003. szeptember 28. napján olyan meghatalmazást írt II.r. vádlott-társa részére, hogy meghatalmazza a cég tulajdonában lévő személygépkocsi ügyeinek intézésére az E-nél, valamint a gépkocsi törzskönyvének átvételére. A meghatalmazás időpontjában a vádlott cége már felszámolás alatt állt, amelyről a vádlott tudomással bírt. A meghatalmazás a lízing cég felé felhasználásra került.

A Zalaegerszegi Városi Bíróság 2006. október 13. napján kihirdetett, 14.B.417/2005/52. számú ítéletében bűnösségét gondatlanságból elkövetett közokirat-hamisítás vétségében mondta ki, ezért 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, az egy napi tétel összegét 250.-forintban állapította meg. Rendelkezett az így kiszabott 50.000.-Ft pénzbüntetés meg nem fizetésének esetére, annak fogházbüntetésre való átváltoztatásáról.

A sikkasztás büntette és magánokirat-hamisítás vétségének vádja alól felmentette.

II.r. vádlott-társa bűnösségét közokirat-hamisítás büntetében állapította meg. Rendelkezése szerint az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A városi bíróság ítélete II.r vádlott vonatkozásában az elsőfokú eljárásban jogerőre emelkedett.

Az ügyész I.r. vádlott terhére jelentett be fellebbezést a jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette és magánokirat-hamisítás vétségében való bűnösség kimondása, valamint súlyosabb büntetés kiszabása érdekében. A vádlott és védője az ítéletet tudomásul vették.

A Zala Megyei Főügyészség Bfel.1062/2004. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosította, a sikkasztás büntetében való bűnösség vonatkozásában azt nem tartotta fenn, indítványozta továbbá I.r. vádlott felmentését a gondatlanságból elkövetett közokirat-hamisítás vétségének vádja alól. A vádlott bűnösségének megállapítására irányuló fellebbezést módosítva tartotta fenn, bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének megállapításáért.

A fellebbezés alapján eljáró Zala Megyei Bíróság az eljárási szabálysértés miatt megismételt másodfokú felülbírálat során 2007. október 19. napján tartott nyilvános ülésen hozott, Bf.389/2007/3. számú ítéletében az első fokú bíróság ítéletét megváltoztatta, vádlottat a gondatlanságból elkövetett közokirat-hamisítás vétségének vádja alól felmentette. Bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében, ezért vele szemben az elsőfokú bíróság által megállapított pénzbüntetést tekintette kiszabottnak. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Első fokon a vád szerinti sikkasztás bűncselekménye alól hozott felmentő rendelkezést az ügyészi fellebbezés visszavonása miatt a megyei bíróságnak nem kellett a Be. 348.§ /2/ bekezdés alapján felülbírálnia, erre a részre az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett. A másodfokú ítélet indokolásában a megyei bíróság rámutatott, hogy az első fokú bíróság helytálló jogi következtetéssel nem állapította meg a vádlott bűnösségét ebben a bűncselekményben, mert az adás-vételi szerződés tartalmát képező vételárat a vádlott nem vette át, azzal sajátjaként való rendelkezése nem volt bizonyított.

A megyei bíróság részben felmentő, és bűnösséget megállapító rendelkezéseinek alapjául irányadónak fogadta el az elsőfokú ítélet tényállását, amelynek lényege a következő: A **D.** kft elhúzódó, nehéz anyagi helyzetére figyelemmel, I.r. vádlott 2003. július végén, augusztus elején kölcsönt vett fel II.r. vádlottól oly módon, hogy annak fedezetére a cége tulajdonában lévő személygépkocsit adja, amelynek utolsó, vételhez felvett törlesztő részlete 2003. szeptember 8-án járt le. Ekkor a cég pecsétjével ellátott, aláírt és kitöltetlen 3 példányos adás-vételi szerződést és A/4-es lapot, valamint a gépkocsit átadta a II.r. vádlottnak.

A cég ellen 2001. évtől fizetéseképtelensége miatt kezdeményezett felszámolást a bíróság jogerősen elrendelte, annak kezdő időpontját 2003. július 7. napjától határozta meg. A felszámolás időpontjáról a vádlott 2003. szeptember 15-én szerzett tudomást. „Ezt követően I.r. vádlott - figyelemmel azon tényre, hogy a személygépkocsit a kft. hitel útján vásárolta meg - 2003. szeptember 28. napján kelt meghatalmazása alapján II.r. vádlottat az autó törzskönyvének átvételével bízta meg, aki evégből Budapestre utazott és ott az okiratot a hitelezőtől átvette. I.r. vádlott által kitöltetlenül átadott 3 példányos adás-vételi szerződés 2003. augusztus 27.napjára szóló keltezéssel kitöltésre került, amelynek felhasználásával II.r. vádlott a tulajdonváltozást a gépjármű nyilvántartásba átvezettette."

A főügyességgel egyező, elsőfokú bíróságéval ellentétes jogi álláspontja szerint a kitöltetlen adásvételi szerződések átadása vonatkozásában vádlott nem valósította meg a gondatlanságból elkövetett közokirat-hamisítás vétségének törvényi tényállását, mert semmilyen formában nem működött közre a valótlan adatok közokiratba foglalása érdekében. A kitöltetlen szerződések aláírásával lehetővé tette, hogy azok szerződési akarat hiányában kitöltésre kerüljenek, amelyet II.r. vádlott felhasznált a valótlan adatok közokiratba foglalásához. Szándékosság megállapítása esetén magatartása bűnsegédként lett volna értékelhető, gondatlan segítsége azonban nem bűncselekmény.

A vádlott bűnösségét a magánokirat-hamisítás vétségében az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezésével ellentétesen azért állapította meg, mert a gépkocsi törzskönyvének átvételére vonatkozó meghatalmazás a felszámolás alatt toldat nélkül valótlan tartalommal tanúsította gépkocsival való rendelkezés jogát. Joghatás kiváltására pedig azért volt alkalmas, mert a gépkocsi törzskönyve az arra nem jogosult II.r. vádlott birtokába került. A valótlan tartalmú meghatalmazást II.r. vádlott a törzskönyv átvételéhez felhasználta, I.r. vádlott pedig kitöltésével és átadásával ehhez szándékosan segítséget nyújtott.

A másodfokú ítélet ellen a vádlott védője jelentett be fellebbezést felmentésért, annak írásbeli indokolása szerint a vádlott mulasztásban megnyilvánuló gondatlansága nem valósított meg szándékos bűncselekményt. A meghatalmazáson a „felszámolás alatt" toldat feltüntetésének mellőzése szabálytalan ugyan, de ettől a magánokirat nem volt hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú. A gondatlan cselekményeket nem lehet összevonni, ezért a vádlott bűnsegédként értékelt magatartása a szabálytalan meghatalmazás készítése és átadása miatt is gondatlan. A vádlott védője fellebbezését a harmadfokú nyilvános ülésen, az írásbelivel egyező tartalommal fenntartotta.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF. 344/2007/1-I. számú átiratában és képviselője a harmadfokú eljárás ülésén a tényállást azzal indítványozta kiegészíteni, hogy I.r. vádlott a meghatalmazáson nem csak a törzskönyv átvételére, hanem a gépkocsival kapcsolatos teljes körű ügyintézésre hatalmazta fel II.r. vádlott-társát. Álláspontja szerint a megyei bíróság okszerűen következtetett az irányadó és megalapozott tényállásból a vádlott bűnösségére, nem tévedett a cselekmény jogi minősítésében sem, ezért a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Észrevételezte, hogy a másodfokú bíróság az ítéletének záradékában nem tüntette fel a sikkasztás büntettének vádja alóli felmentésre vonatkozó jogerőt, ennek pótlását is indítványozta.

A másodfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezés nem alapos.

Az ítélőtábla a bejelentett fellebbezések alapján a megelőző bírósági eljárásokkal együtt bírálta felül a Zala Megyei Bíróság ítéletét a Be. 387.§ (1) bekezdése szerint. Ennek során megállapította, hogy az ügy érdemi felülbírálatát akadályozó büntetőeljárási szabálysértést az eljáró bíróságok nem vétettek. Az ítélőtábla vizsgálta a másodfokú ítélet ténymegállapításait, és a megyei bíróság ítéletének alapjául szolgáló elsőfokú ítéleti tényállást, amelyet megalapozatlansági hibáktól, hiányosságoktól mentesnek talált, mert a bizonyítékok törvényes értékelésével az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges tényeket a bíróság feltárta. Az első és másodfokú bíróságok a szükséges részletességgel indokolási kötelezettségüket teljesítették.

Az ítélőtábla a felülvizsgálat során a Be.388.§ /2/ bekezdésében foglaltakat figyelembe véve a fellebbviteli főügyészség indítványával egyezően a nyomozati iratok 431. oldalán található meghatalmazás tartalmával a tényállást kiegészítette azzal, hogy I.r. vádlott a gépkocsival kapcsolatos ügyintézésre is meghatalmazta vádlott-társát a törzskönyv átvételén kívül.

A harmadfokú felülbírálat során az így kiegészített és a Be.388.§ /1/ bekezdése értelmében irányadó tényállásból a megyei bíróság elsőfokú bíróságától eltérő következtetését a vádlott bűnösségére, valamint a bűncselekmény jogi minősítését törvényesnek találta.

A védő fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a tényállásban írtak büntetőjogi értékelése alapján a bűncselekmény megállapításához szükséges tényállási elemek hiányában nem valósult meg bűncselekmény. A vádlott magatartása gondatlan mulasztásban merült ki, II.r. vádlott által elkövetett bűncselekményhez kapcsolódó bűnösségét a bíróságok nem állapították meg, márpedig a szabálytalanul kitöltött meghatalmazás felhasználása eszközcselekménye volt a II.r. vádlott által elkövetett bűncselekménynek.

Ez a fellebbezést alátámasztó jogi érvelés téves.

A Be. 348.§/2/ bekezdésében, valamint a Be.387.§ /2/ bekezdésében kijelöli a másodfokú és harmadfokú fellebbezések folytán a felülbírálat terjedelmét és kereteit. Jelen ügyben a vádlottat az elsőfokú bíróság a sikkasztás büntettének vádja alól felmentette, az ügyész fellebbezését a főügyészség visszavonta, ezért a részjogerő miatt, már a másodfokú eljárásban sem kerülhetett sor az első fokon hozott felmentő a rendelkezés felülbírálatára. A harmadfokú eljárásban a fellebbezés és felülbírálat lehetősége ennél is korlátozottabb, mivel a másodfokú ítélet ellen csak akkor van helye fellebbezésnek, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megszegésével hozott az elsőfokú bíróság döntésével ellentétes határozatot.

I.r. vádlottat érintően a megyei bíróság ítélete elleni fellebbezés a Be. 386.§ /1/ bekezdésének a) és b) pontjában foglalt rendelkezések alapján lehetséges volt, ezért a harmadfokú eljárásban függetlenül attól, hogy a védő csak a másodfokon történt elítélés miatt jelentett be fellebbezést, az ítéletáblának a másodfokú bíróság valamennyi fellebbezhető ítéleti rendelkezését, így a felmentésre vonatkozót is felül kellett vizsgálni.

A meghatalmazás felhasználása miatt II.r. vádlott cselekménye külön nem nyert büntetőjogi értékelést, őt az elsőfokú bíróság jogerősen közokirat-hamisítás büntette miatt ítélte el. A korlátozott harmadfokú felülbírálat a gondatlanságból elkövetett közokirat-hamisítás büntette alóli felmentő rendelkezést a II.r. vádlottra beállt jogerő és az I.r. vádlottra vonatkozó részjogerő miatt nem érinthette, mert ezzel együtt a törzskönyv felhasználásának célját és a hozzá kapcsolódó sikkasztás büntette miatti felmentő rendelkezés alapjául szolgáló cselekmények összefüggéseit is, az ítéletáblának vizsgálnia kellett volna. I.r. vádlott terhére első fokon megállapított gondatlan közokirat-hamisítás büntette alól a másodfokú bíróság által történt felmentő rendelkezés szerint a hamis gépjármű-nyilvántartási bejegyzés létrejöttét közvetlenül elkövető II.r. vádlott cselekményét I.r. vádlott kitöltetlen szerződések aláírásával segítette, a szándékos magatartását azonban a bizonyítékok mérlegelésével a bíróságok nem állapították meg. A törzskönyv megszerzése, az előre aláírt adás-vételi szerződések alapján a tulajdonjog megváltoztatása, majd a személygépkocsi további értékesítése a felvett kölcsön megtérülését biztosították a II.r. vádlottnak, akivel ebben a folyamatban I.r. vádlott a jogerős rendelkezésekben írt módon közreműködött. A büntetőjogi felelőssége a harmadfokú felülbírálat keretei között az első és másodfokú eljárásban irányadó tényállás alapján bírálható el, amely nem érintheti a jogerős elítélések tényállását. Mindezen okok miatt csak a harmadfokú felülbírálathoz kapcsolódó tényállás részt vehette figyelembe, amelynek alapján a vádlott szándékos magatartására a megyei bíróság helyesen vont le következtetést. 2003. szeptember 15. után ugyanis a vádlott tisztában volt azzal, hogy cége ellen elrendelt felszámolás alatt ügyvezetőként a cég vagyonával kapcsolatos rendelkezéseket nem tehet, a vagyonnal kapcsolatos iratokat és cégbélyegzőt a felszámolónak át kell adnia. A cég tulajdonában lévő személygépkocsira vonatkozó ügyek rendezésére és törzskönyvének átvételére, 2003. szeptember 28-i keltezésű, felszámolás alatt toldat nélküli, emiatt valótlan tartalmú okiratot állított ki, a meghatalmazással olyan

gépkocsi törzskönyve felett biztosított rendelkezési jogot vádlott-társának, amiről ekkor csak a felszámoló rendelkezhetett. A gépkocsi tulajdonjogát tanúsító törzskönyv átvételével a törzskönyv arra jogosulatlan személy birtokába került, aki 2003. augusztus 27. napjával a kitöltetlen, de előre aláírt adás-vételi szerződések birtokában már a nevére íratta a felszámolás alatt álló cég vagyonába tartozó személygépkocsit, majd azt autókereskedésben árulta. A vádlott a felszámolás időpontjától társának szándékosan segítséget nyújtott a törzskönyv jogosulatlan megszerzéséhez, ami a cégbélyegzővel ellátott, hiányosan kitöltött meghatalmazás felhasználásával volt lehetséges. Magatartásával a magánokirat-hamisítás törvényi tényállását bűnsegédként megvalósította.

A másodfokú bíróság által törvényesen minősített bűncselekményt elkövető vádlottal szemben alkalmazott büntetés is törvényes, ezért az ítélőtábla a védő fellebbezését alaptalannak találva, a Zala Megyei Bíróság másodfokú ítéletét a Be. 397.§ szerint indokainál fogva helybenhagyta.

G y ő r , 2008. március 27. napján

Dr.Kovács Tamás sk.	Dr.Miklós Mária sk.	Dr.Takácsné dr.Helyes Klára sk.
a tanács elnöke	a tanács tagja, előadó	a tanács tagja

ZÁRADÉK:

Az ítélőtábla jelen végzésével a Zala Megyei Bíróság 2007. október 19. napján kelt Bf.389/2007/3. számú ítélete a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

G y ő r , 2008. március 27. napján

Dr. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: kiadó: